

Kultur och välfärd

Ansvarsperson: kultur- och välfärdsdirektören

Principer för verksamheten

Kultur- och välfärdstjänsterna erbjuder stadens invånare mångsidiga och högklassiga idrotts-, ungdoms-, musei-, kultur- och bibliotekstjänster och ansvarar för stadens välfärdsarbete.

Tjänsterna tillhandahålls och ordnas av en kunnig och motiverad personal utgående från invånarnas behov och med beaktande av Lovisa stads strategi samt i samarbete med olika intressentgrupper. Kultur- och välfärdstjänsterna satsar i sin tvåspråkiga verksamhet på barns, ungas och övriga kommuninvånarens välbefinnande, på att förbättra livskvaliteten, på att skapa en gemensam kulturprofil samt främja sunda levnadsvanor och ett aktivt medborgarskap.

Kultur- och välfärdstjänsternas ansvarsområden

- Förvaltning och utveckling
- Välfärdsarbete
- Kultur, idrott och ungdomsarbete
- Bibliotek
- Museum

Tyngdpunkter för verksamheten

- Välfärdsarbetet samordnar det förvaltningsövergripande och yrkesövergripande arbetet för att främja hälsa och välfärd i Lovisa, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning, servicelinjen för seniorer och seniorfonden samt samarbetet med föreningar inom social- och hälsoområdet och andra aktörer.
- Kulturtjänsterna upprätthåller och utvecklar Lovisa stads kulturprofil genom att erbjuda mångsidiga och högklassiga tjänster. I samarbete med andra aktörer fokuserar vi på kulturförnyelse.
- Vi utvecklar kulturturismen planmässigt tillsammans med andra aktörer, bland annat med stadens näringslivstjänster, kommunikationsenhet, ansvarsområde för stadsutveckling bildningstjänster och företagare.
- Idrottstjänsternas verksamhet följer det motionspolitiska programmet: den viktigaste uppgiften är att erbjuda och göra det möjligt för alla kommuninvånare att utöva motion och idrott. Planeringen av den nya idrottshallen fortsätter inom en projektplaneringsarbetsgrupp.
- Ungdomstjänsterna utvecklar en videoinspelningslokal och graffitivägg till ungdomarnas förfogande, mopedverkstadsverksamhet, nya verksamhetssätt inom ungdomsarbetet, det internationella ungdomsarbetet och samarbetet med skolor och ungdomsarbetet i skolor. Ungdomstjänsterna driver navigatorverksamheten i Lovisa.
- Bibliotekets högklassiga grundläggande arbete, såsom samlingsarbetet, de läsningsfrämjande evenemangen, samarbetet med småbarnspedagogiken och skolorna, kundrådgivningen i digitala frågor och demokratiarbetet, fortsätter. Planeringen av det nya huvudbiblioteket och potentiella kulturhuset fortsätter inom bibliotekets projektplaneringsarbetsgrupp.
- Lovisa stads museum, inklusive Bruksmuseet i Strömfors och Virböle hembygdsmuseum, utvecklas mot en allt professionellare riktning. Utställningsproduktionerna är högklassiga satsningar som baserar sig på information och forskning.

I all verksamhet ligger tyngdpunkten på att producera högklassiga bastjänster i enlighet med bland annat följande planer och mål:

- Lovisa stads strategi
- Lovisa stads Barnvänlig kommun-verksamhetsplan
- Lovisa stads välfärdsplan
- Programmet för att främja kulturen och kulturturismen
- Lovisa stads konstprogram
- Motionspolitiska programmet

Riskbedömning

- Vi ordnar stora evenemang som kan medföra oväntade utgifter och där den externa finansieringen kan bli mindre än önskat.
- Den nuvarande bokbussen har lånats, och den är gammal och i dåligt skick.
- Det är utmanade att tillhandahålla tjänster jämlikt och tillgängligt i hela den vidsträckta staden.
- Verksamhet som finansieras med projektfinansiering måste eventuellt läggas ner eller minskas om finansieringen tar slut.
- Risker som gäller datasystem: Om Koha-Finland Ab, som ägs av hundra kommuner, förlorar sina verksamhetsförutsättningar i och med den nya upphandlingslagen finns det risk för att Koha-biblioteksdatasystemet upphör.

Externa anslag som ansvarsområdet förfogar över (det externa verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige)

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025 ursprunglig	BUDGET 2025 inkl. ändringar	BUDGET 2026	EKONOMI- PLAN 2027	EKONOMI- PLAN 2028
Försäljningsintäkter	25 240	7 000	7 000	12 300	12 800	13 300
Avgiftsintäkter	61 010	57 000	57 000	64 500	67 100	69 800
Understöd och bidrag	633 818	398 100	284 500	207 400	200 000	200 000
Hysesintäkter	41 571	37 000	37 000	48 200	70 000	80 000
Övriga verksamhetsintäkter	88 767	9 000	9 000	16 000	16 600	17 300
Verksamhetens intäkter	850 406	508 100	394 500	348 400	366 500	380 400

Tillverkning för eget bruk						
Personalkostnader	-1 714 466	-1 835 505	-1 679 244	-1 689 227	-1 756 796	-1 827 068
Köp av tjänster	-655 347	-656 700	-615 700	-651 923	-673 000	-689 920
Material, förnödenheter och varor	-177 502	-188 700	-179 400	-192 292	-196 984	-200 863
Understöd	-174 630	-181 500	-181 500	-186 500	-191 000	-197 000
Övriga verksamhetskostnader	-250 677	-280 280	-239 330	-277 582	-288 685	-300 233
Verksamhetens kostnader	-2 972 622	-3 142 685	-2 895 174	-2 997 524	-3 106 465	-3 215 083

Verksamhetsbidrag, externt	-2 122 216	-2 634 585	-2 500 674	-2 649 124	-2 739 965	-2 834 683
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	-3 154	-6 923	-6 923			
<i>Interna poster, netto</i>	-2 339 665	-2 237 960	-2 237 408			
<i>Kalkylmässiga poster, netto</i>	-84 559	-86 020	-169 373			

Välfärdsarbete

Ansvarsperson: kultur- och välfärdsdirektören

Enhetens uppgifter

Välfärdsarbete, det vill säga främjande av hälsa och välfärd, utförs i stadens egen verksamhet inom samtliga ansvarsområden och i samarbete med olika ansvarsområden samt i brett samarbete till exempel med välfärdsområdet, organisationer, föreningar, företag och olika myndigheter.

Tyngdpunkter för verksamheten

Välfärdsarbete ingår i verksamheten för samtliga enheter inom ansvarsområdet för kultur och välfärd.

Kultur- och välfärdsväsendet samordnar det förvaltningsövergripande och yrkesövergripande arbetet för att främja hälsa och välfärd i Lovisa. Stadens samtliga ansvarsområden finns representerade i arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd, som bland annat bereder Lovisa stads välfärdsplan för 2026–2029. Välfärdsberättelsen och -planen samt förhandsbedömningarna av konsekvenserna av beslut (EVA) utarbetas i tjänsten hyvinvointikertomus.fi.

De rådgivande påverkansorganen, ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning, främjar och utvecklar samarbetet genom en aktiv dialog med kommunens olika ansvarsområden och organ.

Välfärdsarbetet samordnar servicelinjen för seniorer och seniorfonden samt samarbetet med föreningar inom social- och hälsoområdet och andra aktörer.

Välfärdskoordinatören representerar Lovisa i koordinatornätverket för främjande av hälsa och välfärd i Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna i regionen samt i det regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete.

Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden

Implementeringen av den nya välfärdsplanen inom de olika ansvarsområdena och i samarbete med ansvarsområdena och olika intressentgrupper inleds.

Riskbedömning

Bristen på resurser inom egen och intressentgruppernas verksamhet kan leda till brist på samarbete när det gäller främjande av hälsa och välfärd.

Kultur, idrott ja ungdomstjänster

Ansvarsperson: kultur- och välfärdsdirektören

Principer för verksamheten

Kultur- och välfärdstjänsterna erbjuder stadens invånare mångsidiga och högklassiga idrotts-, ungdoms- och kulturtjänster.

Kultur- och välfärdstjänsternas ansvarsområden

Ansvarsområdet har som uppgift att skapa förutsättningar för idrotts-, ungdoms- och kulturverksamhet, att understöda, förstärka och utveckla tjänsterna samt rapportera om och följa upp dem.

Tyngdpunkter för verksamheten

Kulturtjänsterna upprätthåller och utvecklar Lovisa stads kulturprofil genom att erbjuda mångsidiga och högklassiga tjänster på ett professionellt och systematiskt sätt. I nära samarbete med olika intressentgrupper satsar vi på kulturfostran i enlighet med stadens verksamhetsplan och delaktighetsprogram.

Vårt huvudfokus ligger på evenemang som riktar sig till **barn, unga, seniorer och familjer**, samt på årliga kalenderfester som stärker gemenskap och delaktighet. Vi stöder aktörer inom tredje sektorn både ekonomiskt och genom praktiskt stöd för att möjliggöra kulturevenemang i hela kommunen.

Kulturtjänsterna förvaltar och utvecklar etablerade koncept såsom **Sibeliushugget, Barnens kulturveckor, Seniorveckan, Picnic on the Beach, Konstens natt** samt återkommande kalenderfester: Lysande Lovisa, nyårsfirandet, alla hjärtans dag, Kalevaladagen, svenska dagen och självständighetsdagen.

Vi värnar om **Mikael Agricolas livsverk**, medeltida Pernås historia och andra betydelsefulla historiska händelser och platser. Kulturtjänsterna främjar också kulturlivet i byarna genom att stödja evenemang som Liljendaldagarna, Pernådagen och andra lokala fester.

Vi fortsätter att utveckla möjligheter till **avgiftsfria kulturupplevelser** genom kortet *"Låna en kulturupplevelse"* i samarbete med biblioteket. Dessutom delas understöd ut till barn och unga för att ge dem tillgång till grundläggande konstundervisning.

Genom samverkan med **kulturturismen, ungdoms- och idrottstjänsterna samt andra avdelningar** skapar och utvecklar kulturtjänsterna professionella och inspirerande kulturevenemang som stärker Lovisa som kulturstad och ökar livskvaliteten för invånarna.

Kulturturismen utvecklar sin verksamhet systematiskt tillsammans med näringslivet, kommunens enheter, ansvarsområdet för stadsutveckling, utbildningsväsendet och intressentgrupper för företag. Samarbetet med Cursor Oy och intressentgrupper inom tredje sektorn fortsätter. Konceptet Ljuvliga Lovisa utvecklas till stöd för turismen och invånarna i Lovisa. Samarbetet med influerare på sociala medier fortsätter. Vi har som mål att höja Lovisas profil som en aktiv kulturevenemangsstad. De primära fokusområdena inom kulturturismen är större och mindre kulturevenemang; Nylandsdagen, Plagen 100, Konstens natt, Östersjödagen, Sibeliushugget, Strömfors bruk och Svartholm. Betoningen på idrottsevenemang som ordnas i kulturlandskap, såsom Sarvlax maraton, Gravel Mill och Strömfors X Adventures, ökar också. Julevenemanget i Lovisa utvecklas tillsammans med

ansvarsområdet för stadsutveckling (infrastruktur), näringslivstjänsterna och Lovisa Företagare, i första hand med City-delegationen.

Verksamhetsmodellen för Navigatörn Lovisa utvecklas kontinuerligt i samarbete med olika intressentgrupper. Ungdomstjänsterna driver navigatorverksamheten i Lovisa.

Klientantalet för det uppsökande arbetet kommer sannolikt att ligga på ungefär samma nivå som 2025. Vi fortsätter att utveckla specialungdomsarbetet med betoning på individ- och smågruppsverksamhet. En förutsättning för att kunna utföra högklassigt arbete är tillräckliga resurser.

Tyngdpunkterna inom ungdomsarbetet 2026 är följande:

- utveckla en videoinspelningslokal och graffitivägg som ungdomarna kan använda
- utveckla mopedverkstadsverksamheten och eventuellt utvidga den
- ta fram nya verksamhetssätt inom ungdomsarbetet
- utveckla det internationella ungdomsarbetet
- utveckla och upprätthålla samarbetet med skolor och ungdomsarbetet där.

Idrottstjänsterna arbetar enligt det motionspolitiska programmet: den viktigaste uppgiften är att erbjuda motions- och idrottsmöjligheter och göra det möjligt för alla kommuninvånare att utöva motion och idrott. Staden ordnar ledd motionsverksamhet för seniorer i stadens byacentrum samt olika motions- och välbefinnanderelaterade evenemang, kurser, föreläsningar etc. för olika målgrupper i kommunen tillsammans med andra aktörer.

För över 70-åringar erbjuds avgiftsfria simturer och gymnyckel. För ungdomar i årskurs 8 och 9 och för studerande på andra stadiet erbjuds möjlighet att gå på gym gratis. För elever i grundskola och deras vårdnadshavare erbjuds tre avgiftsfria simhallsbesök på servicehuset Esplanad. Alla tränings- och matchturer är gratis för under 18-åringar.

I enlighet med läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen är sim- och räddningsfärdigheter en del av innehållet i gymnastikundervisningen. Alla elever i årskurs 2 i Lovisa får simundervisning av idrottstjänsternas simlärare fem (5) gånger under läsåret. Simundervisning ordnas för andra årskurser i mån av resurser.

Motionsrådgivningen för vuxna fortsätter, ett registreringsavtal mellan kommunen och välfärdsområdet har möjliggjort fortsatt verksamhet. Också ungdomar erbjuds motionsrådgivning, via skol-PT.

Idrottskoordinatorerna samordnar Lovisas projekt för ett fysiskt aktivt levnadssätt samt projektet Skolan i rörelse i samarbete med skolorna.

Planeringen av den nya idrottshallen fortsätter inom en projektplaneringsarbetsgrupp.

Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden

Projekt 2026

- Lokal hobbyverksamhet för barn och unga i Lovisa
- Det uppsökande ungdomsarbetet i Lovisa
- Renovering av närmotionsplatsen i Tessjö
- Den nya skateboardplatsen i centrum
- Planering av en ny idrottshall
- Planering av ett nytt biblioteks- och kulturhus
- Ansökan om projektfinansiering inom ramen för Finland i rörelse (främjande av en motionsinriktad livsstil i olika ålders- och befolkningsgrupper)

Riskbedömning

Tillhandahållandet av tjänsterna kan skadas av att lokalerna inte är lämpliga för tjänsterna eller av att de är i otillräckligt eller dåligt skick med tanke på tjänsterna.

Det är utmanade att tillhandahålla tjänster jämnt i hela den vidsträckta staden.

Deltagande i icke budgeterade projekt ökar kostnaderna också om nettoeffekten skulle bli lägre på grund av extern finansiering.

Verksamhet som finansieras med projektfinansiering måste eventuellt läggas ner eller minskas om finansieringen tar slut.

Vi ordnar stora evenemang som kan medföra oväntade utgifter och där den externa finansieringen kan bli mindre än önskat.

Externa anslag som står till förfogande för verksamheten

Kultur, idrott, ungdomar och välfärd

Enhetens beräknade inkomster och anslag (riktgivande)

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025 inkl. ändringar	BUDGET 2026
Verksamhetens intäkter	440 073	332 000	290 500
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetens kostnader	-1 723 029	-1 767 108	-1 828 754
Verksamhetsbidrag, externt	-1 282 957	-1 435 108	-1 538 254
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	-3 153	-6 923	
<i>Interna poster, netto</i>	-2 006 978	-1 903 375	
<i>Kalkylmässiga poster, netto</i>	-10 996	-21 508	

Enhet: Bibliotek

Ansvarsperson: kultur- och välfärdsdirektören/bibliotekschefen

Enhetens uppgifter

I enlighet med lagen om allmänna bibliotek har biblioteket till uppgift att

- 1) erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll
- 2) tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling
- 3) främja läsning och litteratur
- 4) tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet
- 5) erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet
- 6) främja en samhällelig och kulturell dialog.

Tyngdpunkter för verksamheten

Planeringen av det nya huvudbiblioteket och potentiella kulturhuset fortsätter inom bibliotekets projektplaneringsarbetsgrupp.

I samarbete med kulturtjänsterna tas en ny tjänst, Låna en upplevelse, i bruk, vilken möjliggör gratis inträde till olika kulturevenemang med bibliotekskortet.

Samarbete inom det nya ansvarsområdet skapas bland annat genom en gemensam Ljuvliga Lovisa-läsutmaning. Ansvarsområdets gemensamma tema, "Plagen 100 – Vi håller oss flytande", kommer att beaktas i verksamheten under hela året.

I huvudbiblioteket tar vi i bruk en ny arbetslokal för personalen. Vi satsar på personalens välbefinnande bland annat genom att förbättra arbetsredskapen och arbetsergonomin.

Närbibliotekens föråldrade möbler kommer gradvis att bytas ut.

Vi fortsätter med vårt högklassiga grundläggande arbete, såsom samlingsarbetet, de läsfrämjande evenemangen, samarbetet med småbarnspedagogiken och skolorna, kundrådgivningen i digitala frågor och demokratiarbetet.

Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden

Projekt 2026

- Projektarbetsgruppen för det nya huvudbiblioteket
- Framtidens skapare – ett demokratiprojekt som är riktat till unga och som finansieras av regionförvaltningsverket

Riskbedömning

- Det otillräckliga underhållet av närbiblioteksfastigheterna och det kontinuerligt ökande eftersatta underhållet utgör risker. Tillgängligheten för utrymmena i huvudbiblioteket borde förbättras
- Risker i anknytning till bokbussens skick.
- Risker som hör samman med personalresurserna: När personalen är liten och det är svårt att få vikarier blir verksamheten sårbar och tillgången till tjänster kan inte alltid garanteras.
- Risker som gäller datasystem: Om Koha-Finland Ab, som ägs av hundra kommuner, förlorar sina verksamhetsförutsättningar i och med den nya upphandlingslagen finns det risk för att Koha-biblioteksdatasystemet upphör.

Externa anslag som står till förfogande för verksamheten

Bibliotek

Enhetens beräknade inkomster och anslag (riktgivande)

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025 inkl. ändringar	BUDGET 2026
Verksamhetens intäkter	128 908	59 000	44 400
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetens kostnader	-821 781	-887 136	-917 953
Verksamhetsbidrag, externt	-692 874	-828 136	-873 553
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	-1	0	
<i>Interna poster, netto</i>	-161 756	-162 378	
<i>Kalkylmässiga poster, netto</i>	-108 274	-114 778	

Enhet: Museum

Ansvarsperson: museiintendenten

Enhetens uppgifter

Museet har i enlighet med museilagen till uppgift att

- 1) ta till vara och bevara kultur- och naturarvet samt konsten
- 2) främja och utnyttja forskningen kring samlingarna och andra innehåll
- 3) främja tillgången och tillgängligheten till samt utnyttjandet av samlingarna och kunskapen
- 4) presentera kultur- och naturarvet samt konsten och att erbjuda upplevelser
- 5) bedriva publikarbete och växelverkan samt att främja undervisning och fostran.

Tyngdpunkter för verksamheten

Lovisa stadsmuseum, inklusive Bruksmuseet i Strömfors och Virböle hembygdsmuseum, har sedan 2024 fått statsandelar för sin verksamhet, och museet utvecklas mot en allt professionellare riktning. Utställningsproduktionerna är högklassiga satsningar som baserar sig på information och forskning. Temat för utställningen 2026 hänger samman med badstranden Plagens 100-årsjubileum och handlar om simkunnighetens och strandlivets historia.

Museet ansvarar för Lovisa stads konstsamling och samordnar Lovisa stads förvärv av offentlig konst. Staden har i enlighet med konstprogrammet som godkändes 2025 förbundit sig till procentprincipen. I början av 2026 färdigställs förvärven av procentkonst för daghemmet Pärlan, och under året förvärvas konst också i samband med de grundläggande renoveringarna av Generalshagens skola och Isnäs skolcentrum.

Museet har öppet året runt från tisdag till söndag. Publikarbete är en viktig del av museets vardag. Vi ordnar program för skolelever och daghemsgrupper. Museets kommunikation är aktuell och insiktsfull och använder sig mångsidigt av olika kanaler. Samlingarna sköts och katalogiseras i enlighet med gällande standarder. Samlingsmaterial publiceras på söktjänsten Finna till forskares och allmänhetens förfogande.

Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden

Projekt 2026

- Reparation av vattenhjulet i Övresmedjan
- Konstförvärv för daghemmet Pärlan
- Konstförvärv för Isnäs skolcentrum
- Konstförvärv för Generalshagens skola

Riskbedömning

Tillhandahållandet av tjänsterna kan skadas av att lokalerna inte är lämpliga för tjänsterna eller av att de är i otillräckligt eller dåligt skick med tanke på tjänsterna. När personalen är liten blir verksamheten sårbar. Museet har inte tillräckligt med för verksamheten lämpade lagerutrymmen.

Externa anslag som står till förfogande för verksamheten

Museum

Enhetens beräknade inkomster och anslag (riktgivande)

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025 inkl. ändringar	BUDGET 2026
Verksamhetens intäkter	14 278	3 500	13 500
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetens kostnader	-222 880	-240 929	-250 816
Verksamhetsbidrag, externt	-208 602	-237 429	-237 316
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	0	0	
<i>Interna poster, netto</i>	-170 165	-171 655	
<i>Kalkylmässiga poster, netto</i>	-33 069	-33 087	